

2600

5168

KONGREGACYA KUPIECKA

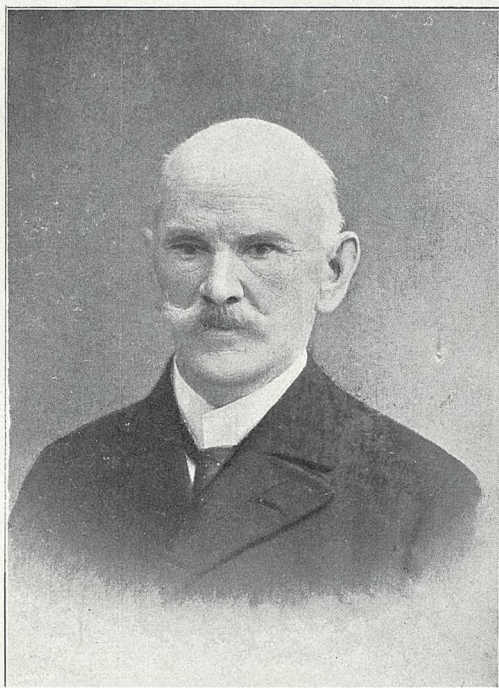
STOL. KRÓL. MIASTA KRAKOWA

założona za panowania Władysława Jagiełły, króla polskiego,
w r. 1410 przez Jerzego Morsteina, kupca i rajcę krakowskiego.

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI
RADY KONGREGACYI
KUPIECKIEJ
ZA ROK 1908.

W Krakowie, czcionkami drukarni „Czasu“
pod zarządem A. Świerzyńskiego.

JAN KWIATKOWSKI

urodzony w 1843 r. — zmarł w 1908 r.

PODSTARSZY KONGREGACYI KUPIECKIEJ,
RADCA M. KRAKOWA,
CZŁONEK IZBY HANDL. I PRZEMYSŁ.

5768

KONGREGACYA KUPIECKA STOL. KRÓL. M. KRAKOWA

ZALOŻONA ZA PANOWANIA WŁADYSŁAWA JAGIELLY, KRÓLA POLSKIEGO
W ROKU 1410,

PRZEZ JERZEGO MORSTEINA, KUPCA I RAJCĘ KRAK.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1908.

W KRAKOWIE, W DRUKARNI „CZASU“

1909.

5768

KONGREGACYA KUPIECKA STOŁ. KRÓL. M. KRAKOWA

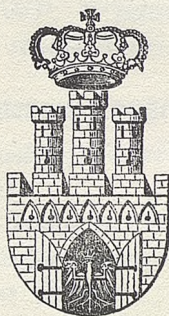
ZAŁOŻONA ZA PANOWANIA WŁADYSŁAWA JAGIEŁŁY, KRÓLA POLSKIEGO
W ROKU 1410,
PRZEZ JERZEGO MORSTEINA, KUPCA I RAJCĘ KRAK.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1908.

W KRAKOWIE, W DRUKARNI „CZASU“

1909.

BIURO KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ulica Kopernika L. 20,

otwarte codziennie od 3. do 5. popoł., z wyjątkiem niedziel i świąt.

NAKŁADEM KONGREGACYI KUPIECKIEJ STOL. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

RADY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA ROK 1908.

Na podstawie § 25. statutu Ogólne Zgromadzenie Kongregacyi kupieckiej w dniu 23 lutego 1908 r. wybrało:

Starszym: WP. *Henryka Schwarza*, radcę cesarskiego i radcę miejskiego.

Podstarszym: WP. *Dra Henryka Szarskiego*, I. Wiceprezydenta m. Krakowa.

Podskarbin: WP. *Wiktora Suskiego*, radcę cesarskiego i radcę miejskiego.

Radcami Kongregacyi:

WP. *Jana Kantego Federowicza*, posła na Sejm i radcę miejskiego.

WP. *Józefa Jawornickiego*, radcę miejskiego.

„ *Jana Godzickiego*, radcę miejskiego.

„ *Gustawa Reima*.

„ *Franciszka Macharskiego*, c. k. dost. nadw.

„ *Karola Krupińskiego*, radcę cesarskiego.

„ *Augusta Porębskiego*, radcę cesarskiego.

„ *Jana Kwiatkowskiego*.

„ *Marcelego Dutkiewicza*.

„ *Leona Schillera*, radcę cesarskiego.

Urząd prefekta Archikonfraterni kupieckiej przy kościele św. Barbary — w konsekwencji uchwały Ogólnego Zgromadzenia z r. 1906, wcielający fundusze Archikonfraterni do funduszu żelaznego Kongregacyi — nie został obsadzony.

Do Komisji kontrolującej wybrani:

WPP. *Władysław Czarnek, Franciszek Lenert* i *Adolf Ryglicki*.

Delegatami do Kuratoryi i Akademii handlowej:

WPP. *Dr Henryk Szarski*, I. Wiceprezydent m. Krakowa oraz *Józef Jawornicki*, radca miejski.

Delegatem do Komisji egzaminacyjnej na kursie handlowym przy szkole wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki:

WP. *Wiktor Suski*.

Komisję egzaminacyjną stanowi Rada Kongregacyi, która deleguje do egzaminu na pomocników handlowych dwóch członków z odnośnych gałęzi handlu (uchwała Rady z dnia 28 lutego 1903 r.).

Komisya nadzorcza biura pośrednictwa pracy:

Przewodniczący: *Henryk Schwarz*, radca cesarski.

Członkowie: *Dutkiewicz Marcełi*; *Porebski August*, radca cesarski; *Dr Henryk Szarski* i *Jan Kwiatkowski*, oraz reprezentant młodzieży handlowej.

Na podstawie § 35. lit. K. Rada kongregacyi poleciła wpisać w księgę kupiectwa krakowskiego, zjednoczonego w Kongregacyi, na posiedzeniu w dniu 31 stycznia 1908 r.:

P. *Agenora Lubicz Lisowskiego*, ur. dnia 1 lutego 1871 r. w Pleszowicach koło Przemyśla, od r. 1903 właściciel handlu herbaty pod firmą „Fortuna“ w Sukiennicach.

P. *Zygmunta Kulczyńskiego*, ur. dnia 6 stycznia 1876 r. w Krakowie, od dnia 8 października 1907 r. właściciela fabryki i hurtownej sprzedaży wódek pod firmą „J. Kulczyński“.

Zaś na posiedzeniu w dniu 14 sierpnia 1908 r.:

P. *Ferdynanda Alfreda Barberowskiego*, urodz. dnia 10 stycznia 1878 r. w Krakowie, od 24 czerwca 1908 r. właściciela firmy „Jakób Barberowski“.

Z końcem roku 1908 należało do Kongregacji kupieckiej członków: honorowy 1, czynnych 94, uczestników 7, nieczynny 1. Razem 103 członków.

W ciągu roku 1908 przybyło 3 członków czynnych.

W roku 1908 ubyło przez śmierć 2, przez wystąpienie 1.

Z końcem przeto 1908 r. stan członków wynosi: 1 honorowy, 95 rzeczywistych, 6 uczestników, 1 nieczynny. Ogółem 103 członków.

W ciągu 1908 roku odbyło się: jedno Ogólne Zgromadzenie, 5 posiedzeń Rady Kongregacji, narad poufnych 3, komisye 3.

Do księgi uczniów wpisano w 1908 roku 16-tu praktykantów handlowych; wyzwolono zaś i wciągnięto do księgi pomocników (subjektów) handlowych 15, którzy na podstawie orzeczenia Komisji egzaminacyjnej otrzymali świadectwa wyzwolin z Kongregacji kupieckiej, a mianowicie: 1) Władysław Salabura (papier); 2) Tadeusz Sanak (papier); 3) Kazimierz Ogorzały (kolon.); 4) Maryan Karpf (papier); 5) Eugeniusz Żywaczewski (kolon.); 6) Gustaw Talarek (mater. i farb.); 7) Jan Kusiak (art. techn.); 8) Mikołaj Bendella (lampy); 9) Teodor

Reindl (kol. delik.); 10) Leopold Stefan Zakrzyczkowski (kolon.); 11) Władysław Bałuk (kol. rest.); 12) Mieczysław Smołuch (kolon.); 13) Roman Dułowski (papier); 14) Feliks Mysiak (kolon.); 15) Edwin Jary (kolon. delik.)

Do dziennika podawczego Kongregacyi kupieckiej wpłynęło w 1908 roku 249 spraw.

Na ogólnem Zgromadzeniu w dniu 23. lutego 1908. PP. Rad. ces. August Porębski i Leon Schiller postawili wniosek, domagający się uchwały „à limine“ o połączenie Kongregacyi ze Stowarzyszeniem Kupców i Młodzieży handlowej.

Po dyskusyi nad celem i sposobem przeprowadzenia takiej fuzyi, na wniosek JWPana Wiceprezydenta miasta Dra Henryka Szarskiego, Podstarszego Kongregacyi, uchwalono co następuje:

„Ogólne Zgromadzenie poleca Radzie, aby w najbliższym czasie zastanowiła się nad sprawą połączenia Kongregacyi kupieckiej ze Stowarzyszeniem Kupców i Młodzieży handlowej.

„W tym celu Rada wybierze osobną komisję, która ewentualnie wdroży rokowania z reprezentantami Stowarzyszenia“.

Zanim Rada mogła się zastanowić nad zasadniczą stroną połączenia Kongregacyi ze Stowarzyszeniem, nadeszło to ostatnie pismo z dnia 27. kwietnia 1908 z zawiadomieniem, że Ogólne Zgromadzenie Stowarzyszenia w dniu 21. kwietnia 1908 wybrało do pertraktacyi z Kongregacją i do ewentualnego ułożenia statutu, pięciu delegatów. Rada zawiadomienie to przyjęła do wiadomości na posiedzeniu d. 18. maja 1908 i nie zastanawiając się wcale nad kwestyą zasadniczą połączenia Kongregacyi ze Stowarzyszeniem, powołała na wniosek P. radcy Jana Kwiatkowskiego na dele-

gatów z ramienia Kongregacyi PP.: Wiceprezydenta miasta Dra Henryka Szarskiego, Podstarzego, oraz Radców: Pośła J. K. Federowicza, W. Suskiego, J. Jawornickiego. Kandydatura P. r. c. Leona Schillera na delegata Kongregacyi, postawiona przez Radcę Kongregacyi P. Augusta Porębskiego, Prezesa Stowarzyszenia, ze względu, że P. Schiller jest zarazem członkiem Prezydium Stowarzyszenia Kupców i Młodzieży handlowej, nasuwała wątpliwości, czy nie zachodzi kolizya, aby mógł być wybranym na delegata Kongregacyi kupieckiej do rokowań ze Stowarzyszeniem. Rada po zapewnieniach wnioskodawcy i samego kandydata, że zajmie stanowisko obiektywne, nie oponowała kandydaturze, wskutek czego p. Schiller został piątym delegatem Kongregacyi.

Uchwalono, że stałym Przewodniczącym Komisji połączenia ma być Starszy Kongregacyi kupieckiej WP. r. c. Henryk Schwarz.

W dniu 12. września 1908 odbyło się posiedzenie obu delegacyj, na którem mimo braku kompletu z obu stron, przystąpiono do narad i na wniosek P. Schillera zgodzono się na wybór P. Ludwika Halskiego, jako zastępcy przewodniczącego delegacyi, a na wniosek P. Augusta Porębskiego, wybrano subkomitet dla przygotowania substratu do narad, ewentualnie do opracowania projektu statutu połączonych Korporacyi. P. Halski, delegat Stowarzyszenia, zaproponował na referenta subkomitetu P. Leona Schillera; zebrani wnioskowi temu się nie sprzeciwili.

Do dnia 31. grudnia 1908 sprawa połączenia pozostaje w stadyum prac przygotowawczych.

Ogólne Zgromadzenie ustaliło koszt utrzymania Biura Kongregacyi kupieckiej wraz z Biurem pośrednictwa pracy i ustanowiło na ten cel

kwotę 1800 koron rocznie a mianowicie: 1) Wynagrodzenie Sekretarza Kongregacyi 800 Koron; 2) czynsz za lokal Biura 324 Koron; 3) wynagrodzenie pisarza 360 Koron; 4) wynagrodzenie za prowadzenie Biura pracy 316 Koron, razem 1800 Koron.

Wydane przed laty kilku rozporządzenie c. k. Namiestnictwa normujące w Krakowie otwieranie sklepów w niedziele od 8—11 zrana okazało się jak to już wtedy przewidywano, bardzo niedogodnem, zwłaszcza dla handli artykułów spożywczych. Niedogodność tę odczuwała szczególnie publiczność kupująca, która dotąd w niedziele czyniła wcześniej zakupy, aby móc uczestniczyć w nabożeństwie. Kongregacya kupiecka wniosła też w roku ubiegłym petycję na ręce P. Prezydenta miasta, w której przedstawia konieczność zmiany godzin otwierania i zamykania sklepów i przesunięcia ich od 7—10 rano i to tylko dla handli artykułów spożywczych. Decyzya c. k. Namiestnictwa w tym kierunku dotąd nie nastąpiła.

W pewnym związku z powyższą sprawą pozostaje rozporządzenie z dnia 7. kwietnia 1908 L. 21.596/06, w którym Magistrat miasta Krakowa, przypominając przepisy ustawy z 18 lipca 1905 L. 125 Dz. p. p., zwraca uwagę właścicielom handli towarów korzennych i mieszanych, że praca przy sprzedaży tych towarów w niedziele dozwoloną jest w Krakowie od godziny 8-11 rano, że przeto drzwi wchodowe mają być zamknięte dla publiczności w tych godzinach, w których praca przy sprzedaży towarów nie jest dozwolona. Jeżeli przeto łącznie z handlem wykonuje się we wspólnym lokalu inny przemysł odmiennie co do spoczynku niedzielnego unormowany, a urządzenie lokalu zarobkowego uniemożliwia oddzielenie

poszczególnych przemysłów w sposób zabezpieczający dokładne zachowanie dotyczących przepisów o spoczynku niedzielnym, obowiązuje względem całego ruchu surowszy przepis spoczynkowy. W tych więc handlach, w których obok sprzedaży towarów utrzymywany jest inny rodzaj przemysłu, co do którego obowiązują odmienne przepisy o spoczynku niedzielnym (przedsiębiorstwa gospodnio-szynkarskie) drzwi frontowe, prowadzące do lokali sprzedaży towarów, winny być w niedzielę przed godziną 8 i po godzinie 11 rano zamknięte, a także ma być zamknięty i inny dostęp do tych lokali, jeśli oddzielenie przemysłu handlowego od restauracyjno-szynkowego nie da się należycie przeprowadzić. Nie wystarcza tu więc praktykowane obecnie w wielu lokalach zakrycie towarów płótnem, papierem i t. p. Nie wolno zatem pomocników i praktykantów handlowych zatrudniać w niedziele ponad czas dozwolony.

Magistrat pismem z dnia 26 marca 1908 L. 24.494/08 nadesłał odpis okólnika c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 13. marca 1908 L. III. 3715/6, A/7 z r. 1907 o używaniu uczniów i pomocników w przemyśle handlowym połączonym z przemysłem gospodnio-szynkarskim. Okólnik ten, wykazując niedogodność wynikającą z połączenia przemysłu handlowego z przemysłem gospodnio-szynkarskim dla uczniów i pomocników (subjektów) używanych równocześnie w obu tych przemysłach, zwraca uwagę na odrębne przepisy, zawarte w ustawie przemysłowej co do obu przemysłów, n. p. odnośnie do spoczynku niedzielnego, do pracy nocnej młodocianych robotników, co do przerw w pracy, prawa trzymania i obowiązku kształcenia uczniów i t. p. Obchodzenie tych prze-

pisów, ułatwiane przez kolizye przy połączonych przemysłach nie będzie tolerowane, a tak c. k. Władze państwowe, jak autonomiczne wydadzą w każdym wypadku zarządzenia, na podstawie obowiązujących przepisów, aby położyć raz tamę nadużyciom i obchodzeniu ustawy.

Z powyższych rozporządzeń wynika, że handdle kolonialne, połączone z przemysłem restauracyjnym (pokoje do śniadań i bufety) mają być tak urządzone, aby w niedziele po godzinie w której rozpoczyna się spoczynek niedzielny w handlu, obydwa lokale zupełnie były od siebie oddzielone a dostęp do lokalu sklepowego zupełnie zamknięty. Personal używany w handlu nie może być po godzinie zamknięcia lokalu sklepowego używany do pełnienia funkcji w restauracji.

Członkowie Kongregacyi na zarządzenie Rady otrzymali powyżej wspomniane rozporządzenia Magistratu i c. k. Namiestnictwa w osobnych odbitkach hektografowanych.

Magistrat stoł. król. m. Krakowa pod d. 4. lipca 1908 L. 55.619/08 przesłał intymat odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 10. czerwca 1908 L. III. 4352 A/21 względnie reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z dnia 9. maja 1908 L. 9756 o udzielenie opinii, czy byłoby wskazaniem wydanie rządowego rozporządzenia, utrzymującego w mocy zakazy niektórych korporacyj kupieckich rozsyłania kalendarzy jako podarków świątecznych dla klientelii i czy wogóle zachodzi potrzeba ingerencyi rządu w tej sprawie. Rada uchwaliła odpowiedzieć:

1) Kongregacya kupiecka oświadcza, że kwestyą zniesienia zwyczaju rozsyłania kalendarzy jako podarków świątecznych dla odbiorców dotąd się nie zajmowała, ani też nie zapadły żadne

uchwały zabraniające członkom rozsyłania klienteli (odbiorcom) podarków w formie na wstępie wspomnianej.

O ile wiadomo, nie poruszało dotąd tej kwestyi istniejące w Krakowie „Stowarzyszenie kupców i młodzieży handlowej“.

Także w kołach kupieckich stojących poza obu wymienionemi zjednoczeniami, sprawy rozsyłki kalendarzy nie podnoszono.

2) Z konsekwencyi wynika, że z braku uchwał zabraniających rozsyłki kalendarzy, wydawcy tych ostatnich nie podnosili zażalenia, bo nie było do tego podstawy ani powodów.

3) Kongregacya kupiecka podziela zupełnie zapatrywania c. k. Ministerstwa handlu, że rozdzielanie kalendarzy stanowi zwykłą i od dawna istniejącą formę taniej reklamy kupieckiej i dopatrzyć się w tem nie można nieuczciwej konkurencyi.

4) Zdaniem Kongregacyi kupieckiej sprawę rozsyłania kalendarzy jako podarków świątecznych należy przynajmniej w naszym mieście i kraju pozostawić „status quo“, a wydanie projektowanego rozporządzenia ministeryalnego jest niepotrzebne, bo zbyteczne.

Magistrat m. Krakowa w ciągu r. 1908 odniósł się do Kongregacyi kupieckiej o wydanie opinii w sprawie udzielenia zezwolenia na urządzenie wysprzedaży, bądźto sezonowych, bądź też z powodu zwinięcia interesu firmom następującym:

1. Józef Neuwert (towary bławatne); 2. Samuel Messer, Rynek (handel obuwia); 3. Joachim Weiss, ul. Szewska (art. piśm.); 4. Hugo Ripper (skł. lamp i wyr. ze szkła i porcel.); 5. Janeczek i Ziembicki, Rynek (tow. galanter.); 6. Szymon Eisenthal, Krakowska (tow. norymb.); 7. Henryk

Schwarz, Grodzka 13 (tow. bławatne i konf. damska); 8. Zimler i Spółka, Rynek A-B (art. modne damskie); 9. Lipman Bornstein, Długa (art. modne); 10. Eugenia Lauer (handel urządzeń biurowych).

Wszystkim udzielono opinii przychyłnej.

Magistrat m. Krakowa pismem z d. 19. sierpnia 1908 L. 67352/08 VI. a wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa robót publicznych z d. 21. lipca 1908 L. 9-XXIV/2743 zawezwał Kongregację kupiecką do przedłożenia wykazu instytucyj dobroczynnych, mających na celu pieczę nad młodzieżą zarobkującą z podaniem ich politycznego charakteru i zakresu działania. Kongregacya podała wszelkie daty żądane, odnoszące się do Biura pośrednictwa pracy, t. j. zasady, na których się ono opiera, oraz działalność tego Biura od założenia. Również podano bliższe szczegóły dotyczące „kursów niedzielnych“ dla uczniów handlowych, wykazując ich cel i zadanie, t. j. pieczę nad młodzieżą w praktyce handlowej pozostającą.

Związek krajowy czeskich kupieckich gremiów w Królestwie czeskiem nadesłał Kongregacyi kupieckiej zaproszenie do udziału w zjeździe (wiecu) słowiańskiego kupiectwa monarchii austriacko-węgierskiej w Pradze. W zasadzie zgodziła się Rada na wzięcie udziału w rzeczonym zjeździe, którego termin zeszedł się z terminem urządzanej przez tutejsze Stowarzyszenie Kupców i Młodzieży handlowej wycieczki na wystawę krajową w Pradze. Z powodów od Rady zupełnie niezależnych w ostatniej chwili zaniechano myśli wysłania osobnych delegatów Kongregacyi kupieckiej i ograniczono się na przesłaniu powitalnego telegramu w dniu 7. czerwca 1908 na ręce Prezydium Zjazdu.

Komitet wykonawczy III. międzynarodowego Kongresu Izb handlowych tudzież Zjednoczeń kupieckich i przemysłowych w Pradze (III. Congrès international des chambres de commerce et des associations commerciales et industrielles Prague 1908) wystosował do Kongregacyi zaproszenie do wzięcia udziału w rzeczonym Kongresie. Rada uchwaliła wziąć udział czynny w obradach Kongresu przez wysłanie dwu delegatów. Ponieważ p. Leon Schiller z powodu niedyspozycyi do Pragi udać się nie mógł, przeto p. Jan Kwiatkowski sam Kongregacyę na Kongresie reprezentował. Między innemi poruszył Kongres dwie ważne sprawy, a mianowicie: 1) Ujednostajnienie prawodawstwa wekslowego; 2) Ustalenie świąt wielkanocnych, które na przyszłość przestałyby być świętami ruchomymi.

Obok Izb handlowych krakowskiej i lwowskiej nasza Kongregacya była jedyną z korporacyj kupieckich w Polsce reprezentowaną na tym międzynarodowym Kongresie.

Bank krajowy królestwa Galicyi postanowił założyć przy krakowskiej Filii „Spółkę fakturową“, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Według § 32 statutu Spółki Rada nadzorcza składa się z 11 członków, z których jednego wybiera Kongregacya kupiecka w Krakowie. Pierwsze Walne Zgromadzenie ukonstytuowanej „Spółki fakturowej“ odbyło się d. 22. lipca 1908, w którym wziął udział delegat Kongregacyi kupieckiej p. Jan Kwiatkowski, powołany na przedstawienie tej ostatniej do Rady nadzorczej Spółki.

Na żądanie kilku członków zwołał p. Starszy w dniu 13. grudnia grono kupców kolonialnych na zebranie poufne w sprawie nowo powstającej „Centralnej spółki handlowej“, opartej na udziałach

łach, której zadaniem miało być odkupienie od „Związku handlowego Kółek rolniczych“ działu detalicznego handlu kolonialnego i przeistoczenie go na interes hurtowny. Myśl ta znalazła przychylny oddźwięk u zgromadzonych licznie kupców kolonialnych, którzy postanowili przystąpić do „Centralnej spółki handlowej“, na czele której jako prezes Rady nadzorczej stanął poseł J. K. Federowicz a do Dyrekcyi powołano p. Marcelego Dutkiewicza. W ten sposób uczyniono jeden ważny krok w kierunku assocyacji kupiectwa naszego.

Towarzystwo upiększania miasta Krakowa i okolicy rozpiśało w marcu 1908 konkurs na najpiękniejsze wystawy sklepowe i zaprosiło Kongregacyę, aby jej delegat wszedł do Jury konkursowej. Wbrew opinii skądinąd drukiem wyrażonej, postanowiła Kongregacya poprzeć myśl dobrą, jaką bez wątpienia był ów konkurs, aczkolwiek nie zgadzała się z zapatrywaniem inicjatorów, że decydującymi czynnikami mają być wyłącznie artyści, a biernymi uczestnikami reprezentanci kupiectwa. Bezwzględna abstynencya kupiectwa byłaby dla sprawy, poparcia godnej niewłaściwą i nietaktyczną, należało bowiem na właściwem miejscu zwrócić uwagę inicjatorom na wadliwość tak w programie konkursu jakoteż w sposobach jego przeprowadzenia.

Delegat Kongregacyi do Jury p. Zygmunt Ziembicki, jedyny reprezentant Kупiectwa w sądzie konkursowym, złożył imieniem Kongregacyi oświadczenie następującej treści:

Kongregacya wyrażając wszelkie uznanie inicjatorom konkursu na najpiękniejsze wystawy sklepowe uważa za właściwe zwrócić Komitetowi uwagę, że warunki konkursu winne były być

opracowane i ustanowione przy udziale reprezentantów stanu kupieckiego. Ci bowiem jedynie mogliby wskazać, jakie są wymogi wystawy sklepowej ze stanowiska handlowego. Przy urządzaniu bowiem takich wystaw kierować się należy nie tylko względami artystycznymi, ale w równej mierze przynajmniej także i względami kupieckimi.

Każdy rodzaj handlu ma pewne właściwości, a przy urządzaniu wystaw kieruje się różną myślą przewodnią, dlatego też przy układaniu warunków konkursu w składzie komitetu znaleźć się byli powinni reprezentanci różnych gałęzi kupieckich jako informatorzy. Tego jednak nie uczyniono, nad czem mocno Kongregacja ubolewa, gdyż sprawa konkursu wystaw sklepowych była i będzie dla niej bardzo sympatyczną. Wyniki pierwszego konkursu nie ziściły oczekiwań, czem jednak Towarzystwo upiększenia miasta Krakowa nie zraziło się, i słusznie. Przy tej sposobności zaznaczyć należy, że „Kupiec Polski” w Nr. 7 i 8 z r. 1908, omawiając ów konkurs, zignorował zupełnie stanowisko zajęte przez Kongregację kupiecką i udział jej delegata w Jury konkursowej.

Dnia 13. grudnia 1908 zaskoczyło Kongregację kupiecką Towarzystwo upiększenia miasta Krakowa zawiadomieniem o rozpisaniu drugiego konkursu na wystawy sklepowe z terminem 17. grudnia 1908, czyli w czasie ruchu handlowego t. zw. gwiazdkowego. Okazało się, co znaczy brak reprezentantów kupiectwa w komitecie konkursowym. Byliby oni z pewnością zwrócili uwagę na nieodpowiednią zupełnie porę konkursu. Kongregacja w obszernem piśmie odpowiedziała natychmiast, powołując się na oświadczenia z marca b. r. że nikt z kupców w tym

terminie w konkursie udziału nie weźmie, ani też Kongregacya delegata swego do Jury nie wysła. O ile wiemy, podobne przedstawienie wysłane było także od Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej, wskutek czego Towarzystwo konkurs na wystawy na styczeń 1909 odroczyło.

Prezydyum „Wystawy przemysłu i rolnictwa“ w Częstochowie odnosiło się kilkakrotnie bądź osobiście bądź też listownie do Kongregacyi o różne informacje, o ile i w jakiej mierze może przemysł galicyjski zainteresować się wystawą częstochowską. Udzieliliśmy żądanych informacji, o ile to było w naszej możności, zresztą wskazyaliśmy tutejszą Izbę handlową i przemysłową, jako instytucję w tym kierunku najwięcej kompetentną.

Krakowscy kolejarze Polacy powzięli zamiar zwołania wiecu ogólno-obywatelskiego w sprawie „odniemczenia“ stacyi kolejowej Kraków. Na żądanie Komitetu tymczasowego, wysłała Kongregacya kupiecka do komitetu wiecowego, jako swych delegatów pp. Marcelego Dutkiewicza oraz Jana Kwiatkowskiego, członków Rady.

Kupiectwo krakowskie od dłuższego czasu naradzało się pod przewodnictwem Starszego Kongregacyi, p. Henryka Schwarza nad organizacją bojkotu towarów pruskich. Dnia 28-go marca 1908 odbyła się poufna narada, której wynikiem było zawiązanie komitetu kupieckiego celem kierowania nadal całą akcją. Starszy Kongregacyi odczytał długi szereg korespondencyi firm niemieckich, z którymi kupcy krakowscy w ostatnich czasach zerwali stosunki handlowe. Z listów tych, pochodzących z Hamburga, Monachium, Berlina, Stuttgartu, Drezna i t. d. prze-

bija jedno, że znaczna część fabrykantów z antypolską polityką rządu pruskiego zupełnie się nie zgadza i wprost ją potępia. Komitet główny ma podzielić się na sekcye fachowe dla każdego działu kupiectwa i przemysłu, które zbadają, do jakich wyrobów i towarów bojkot może być skutecznie stosowanym. Zaznaczyć należy, że kupcy żydowscy na tem zebraniu oświadczyli, że czują się tak samo Polakami, jak chrześcijańscy ich koledzy i takim samym duchem są przejęci. Wybrano Komitet kupiecki, w skład którego weszli: PP. Bilewski, Bober, Liebeskind, Drobner, Dropiowski, Ditmar, Eichhorn, Federowicz, Lindenbaum, Landau, Macharski, Margulies, Porębski, Prażmowski, Rakower L., Reim, Szarski, Zajączkowski, Rittermann, Halski, Urabin. Przewodniczącym obrano p. Schwarza, zastępcą p. Porębskiego, a sekretarzem p. Dropiowskiego.

Zaznaczamy z ubolewaniem, że frekwencya uczniów do niższej szkoły handlowej uzupełniającej i w bieżącym roku wcale się nie podniosła. Widocznie przymus szkolny nie jest należycie wykonywany, a jedynie rygor taki może opłakane w tym kierunku stosunki poprawić — o czem już niejednokrotnie na tem miejscu wspominaliśmy.

„Kursa niedzielne dla uczniów handlowych“, któremi z ramienia Kongregacyi od założenia nader gorliwie zajmuje się Radca Kongregacyi p. Józef Jawornicki — wykazują wzrost cyfry korzystających z nich praktykantów handlowych, uczęszcza bowiem na naukę religii i historii polskiej około 100. W-bny ks. Rejowicz T. J. jak dawniej, z całym poświęceniem i całą duszą tej młodzieży oddany, czujną roztacza nad nią opiekę i troskliwie pilnuje, aby regularnie praktyki religijne wykonywali. Koszta utrzymania kursów

pokrywa się subwencją Kongregacyi kupieckiej, następnie zasiłkiem corocznie w kwocie 300 kor. przez Świątą Izbę handlową i przemysłową udzielanym, za co na tem miejscu pozwalamy sobie złożyć Świątnej Izbie szczerze dzięki — wreszcie opłatami, wynoszącemi 10 kor. od ucznia, składanemi przez właścicieli firm.

Na podstawie uchwały Rady, Kongregacya przyłączyła się do akcji zapoczątkowanej przez „Centralny związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego we Lwowie“, aby odbiorcy przesyłek pocztowych pakietowych i pieniężnych otrzymywali na odcinku listu przesyłkowego (Postbegleitadresse) potwierdzenie zapłaconego porta, dotąd bowiem należytość porta uwidoczniana była na tej części listu przesyłkowego, którą Zarząd pocztowy dla siebie zatrzymuje. Takie urzędowe pokwitowanie zapłaconego porta umożliwia odbiorcy zapisanie wiarygodne w księgach handlowych lub wykazanie się przed interesentem, że istotnie taką kwotę zapłacił, co przy przesyłkach pieniężnych przeznaczonych za granicę państwa, gdzie na przekazach nie ma uwidocznionej taryfy należytościowej, jest koniecznie potrzebne.

Stowarzyszeniu kupców i kramarzy w Żywcu przesłaliśmy na żądanie wyjaśnienia w sprawie zmiany statutu.

Stowarzyszenie gospodnio-szynkarskie w Krakowie nadesłało odezwę drukowaną z przypomnieniem: *W handlach korzennych i delikatesów potączonych z przemysłem gospodnio-szynkarskim należy uważać za pomocników gospodnich, a nie handlowych, tych wszystkich, którzy pracują w tych przemysłach w czasie, kiedy dla handlu obowiązuje spoczynek po myśli ustawy z dnia 16. stycznia 1895 r. Dz. u. p. Nr. 21 i ustawy z d. 18. lipca 1895 r. Dz.*

u. p. Nr. 125. *Okólnik c. k. Namiestnictwa we Lwowie z d. 26. października 1905 r. L. 6690/62 (III. A/23)*. Odezwa przypomina obowiązek zapisywania uczniów i pomocników do Stowarzyszenia. Nie stosujący się podlegają grzywnie od 20 do 1000 kor. Odezwę tą, pozostającą w ścisłym związku z przytoczonymi wyżej rozporządzeniami władz, udzieliłszy członkom do wiadomości.

Prócz zwykłej od szeregu lat z Korporacją Kupców chrześcijańskich (polskich) w Poznaniu wymiany sprawozdań z działalności i prowadzonej korespondencji, spełniając miłą koleżeńską usługę, udzieliliśmy w roku ubiegłym na życzenie tejże Korporacji kilkakrotnie różnych wskazówek i wyjaśnień w zakresie przemysłowo-handlowym naszej dzielnicy. Także i Towarzystwo przemysłowców w Kórniku w Wielkopolsce zwróciło się do nas o informacye w podobnych co Poznań sprawach. Życzliwa i chętna pomoc tutejszej Izby handlowej i przemysłowej umożliwiła nam dostarczenie dat dokładnych obu wymienionym korporacyom.

Na wiadomość telegraficzną od Stowarzyszenia Kupców i młodzieży handlowej we Lwowie o skonie długoletniego i zasłużonego Prezesa śp. Stanisława Markiewicza, wysłała Rada depeszę kondolencyjną do Stowarzyszenia, a Radca Kongregacji kupieckiej p. August Porębski, złożył na trumnie zmarłego imieniem Kongregacji wieniec. Stowarzyszenie nadesłało pismo z podziękowaniem za uczczenie pamięci zgasłego Prezesa.

W sprawie jubileuszu Kongregacji kupieckiej odbywały się kilkakrotnie dyskusye na posiedzeniach Rady. Ostatecznie zajmuje się tem Komisyja z łona Rady, złożona z pp.: Podstarszego Dra Henryka Szarskiego, jako przewodniczącego; Jana

Kwiatkowskiego, jako referenta; posła Jana Kantego Federowicza i sekretarza Kongregacyi Adama Kajzego.

Postanowiono zawrzeć umowę z Towarzystwem miłośników historii i zabytków Krakowa, które zajmie się wydawnictwem pamiątkowej księgi, zatytułowanej: „Kupiectwo krakowskie — księga pamiątkowa ku uczczeniu 500-letniego istnienia Kongregacyi kupieckiej słoł. król. miasta Krakowa“. Opracowaniem części ogólnej, obejmującej historię kupiectwa krakowskiego, zajmuje się Dr Stanisław Kutrzeba profesor Uniw. Jagiell., a Dr Jan Ptasznik skreśli sylwety najwybitniejszych kupców od XV wieku, Księga ta będzie opatrzoną ilustracyami pamiątek, godeł i zabytków kupieckich, pomnikami i portretami wybitnych i zasłużonych mężów z pośród kupiectwa. W roku przyszłym, tj. 1909, rzecz rażniej naprzód postępować musi.

Przy tej sposobności nadmienić należy, że wyjeżdżającemu do Warszawy i Król. Polskiego do badania archiwów Drowi Janowi Ptasznikowi wręczono pismo, polecające starszego do tamtejszych Korporacyi o ułatwienie poszukiwań materiału historycznego w archiwach kupieckich. P. Dr Ptasznik doznał bardzo uprzejmego od reprezentantów stanu kupieckiego m. Warszawy przyjęcia, za co z naszej strony wyrażamy im szczerze podziękowanie.

Kraków, a z nim całe społeczeństwo polskie, okryte zostało ciężką żałobą z powodu bolesnej straty narodowej — przez niespodziewaną śmierć wielkiego obywatela-patryoty, ś. p. Andrzeja hr. Potockiego — zadaną ręką ruskiego zbrodniarza w dniu 12. kwietnia 1908. Na wiadomość o skonie Namiestnika Starszy wysłał natychmiast

na ręce dostojnej Wdowy telegram z wyrazami najszczerzego współczucia w imieniu Kongregacyi kupieckiej, a na osobną odezwę w dziennikach stawiała się cała Rada i liczni członkowie na pogrzebie w dniu 15. kwietnia w Krzeszowicach. Andrzejowa hr. Potocka przesłała Kongregacyi za objawy współczucia pisemne podziękowanie.

Z powodu jubileuszu 60-letniego panowania Cesarza i Króla Franciszka Józefa — Starszy w otoczeniu Rady Kongregacyi kupieckiej złożył na ręce p. Delegata Namiestnika a zarazem Starosty krakowskiego, wyrazy hołdu i życzenia najdłuższych lat panowania dla Monarchy, który nie taił nigdy Swych sympatyj dla Narodu polskiego i naszego miasta.

Z powodu odbywającej się w dniu 20. września koronacyi obrazu Matki Boskiej Bolesnej w kościele OO. Franciszkanów, zawezwał Starszy kupiectwo krakowskie dla podniesienia nastroju i uświetnienia tej uroczystości do zamknięcia sklepów i kantorów już o godzinie 9 rano.

Dr Alfred Zgórski we Lwowie obchodził 25-letni jubileusz powołania go na stanowisko Dyrektora Banku krajowego Królestwa Galicyi z W. Ks. Krakowskiem. Zasłużonemu mężowi wysłała Kongregacya telegram z życzeniami.

Uchwała sejmowa, dla miasta naszego doniosłości historycznej, bo doprowadzająca do skutku ustawę o Wielkim Krakowie, spowodowała Kongregacyę kupiecką do wysłania na ręce JW. Pana Prezydenta miasta Dra Juliusza Leo, bawiącego na sesyi sejmowej we Lwowie, telegramu gratulacyjnego następującej treści: „Jaśnie Wielmożny Prezydent Leo, Lwów, Sejm. Zechciej Jaśnie Wielmożny Panie Prezydencie przyjąć, tudzież wyrazić Posłom naszym serdeczne podziękowanie za wy-

trwałość i trudy poniesione dla przyszłości naszego miasta. Kongregacya kupiecka — Schwarz“.

Następnie po powrocie Pana Prezydenta miasta ze Lwowa w dniu 7. listopada 1908 r. delegacya, złożona ze Starszego P. Radcy ces. Henryka Schwarza, PP. Radców Józefa Jawornickiego, Jana Godzickiego i Jana Kwiatkowskiego, imieniem Kongregacyi kupieckiej wyraziła dzięki i gorące uznanie P. Prezydentowi oraz Posłom krakowskim za trudy i starania poniesione przy dokonaniu tak doniosłego dzieła, jakim jest rozszerzenie terytorjum miasta przez włączenie gmin sąsiednich do Krakowa.

P. Prezydent miasta imieniem własnem i Posłów krakowskich podziękował listownie Kongregacyi na ręce Starszego za ten objaw uznania obywatelskiego.

Zakończamy sprawozdanie wzmianką poniekąd historycznego dla Kongregacyi znaczenia. W roku 1908 przestała istnieć najstarsza, bo założona w r. 1738 firma „Andrzej Schultz pod Trzema gwiazdami“. Wdowa po ś. p. Eugeniuszu Reinerze, p. Marya Reinerowa, wycofała się z interesu i sprzedała handel. Nowy właściciel prowadzi sklep pod własną firmą — a stare godło kupieckie „Trzy gwiazdy“ zniknęło z rynku krakowskiego po 170 latach na zawsze.

Na tem sprawozdanie zakończamy.

W Izbie kupieckiej na Ratuszu krakowskim
dnia 31. grudnia 1908 r.

Adam Kajsy
Sekretarz.

Radca ces.
Henryk Schwarz
Starszy Kongreg. kupiec.

NEKROLOGIA.

W dniu 6 stycznia 1908 r. zakończył życie ś. p.

JAN KWIATKOWSKI

Podstarszy Kongregacyi Kupieckiej.

Urodzony w r. 1843 w Krakowie, syn Antoniego, kupca krakowskiego z czasów Wolnego Miasta, uczęszczał tutaj do gimnazjum św. Anny, a następnie do Instytutu technicznego. Zrazu poświęca się zawodowi księgarskiemu, który w r. 1863 porzuca, aby wziąć udział w powstaniu narodowym. Ranny na polu walki pod Miechowem, dostaje się do niewoli moskiewskiej. Zesłany do robót ciężkich na Syberyę, spędza tam lat kilka, skąd na reklamacyę rządu austriackiego w r. 1868 powraca do kraju i rodzinnego miasta.

Odtąd pracuje w zawodzie handlowym, a w lat kilka staje się właścicielem handlu węgla „en gros“, którym świetnie kierując, rok za rokiem rozszerza sferę działalności kupieckiej, pozyskuje coraz liczniejszą klientelę tak, że Jego firma staje się w tej gałęzi pierwszorzędną nie tylko w mieście naszym, ale w całym kraju.

Odnacza się ruchliwością, bystrością i temperamentem nie tylko w prowadzeniu własnego interesu, ale zalety te cechują jego dłuгоletnią działalność w Radzie miejskiej, Izbie handlowej i przemysłowej, w Radzie Kongregacyi kupieckiej, gdzie od r. 1906 piastuje godność Podstarszego oraz w licznych instytucjach naszego miasta, w których umiał zawsze zdobyć dla siebie stanowisko wybitne, a nawet decydujące, a to przez gruntowną znajomość stosunków, wytrawność zdania, dar szybkiej oryentacyi w sprawach najważniejszych.

Kongregacya kupiecka utraciła w ś. p. Janie Kwiatkowskim przez skon. Jego, rzecz można niespodziewany, nie tylko zasłużonego Swego Podstarszego ale jednego z najwybitniejszych, najdzielniejszych a zarazem najpoważniejszych reprezentantów krakowskiego stanu kupieckiego, a miasto typ prawdziwego Krakowianina i zasłużonego obywatela. To też Rada Kongregacyi kupieckiej w myśl uchwały powziętej na posiedzeniu nadzwyczajnem w dniu 6 stycznia 1908 roku.

1. Złożyła imieniem Kongregacyi kondolencyę rodzinie oraz wieniec na trumnie zmarłego Postarszego.

2. Członkowie wzięli udział gremialny w pogrzebie, a Ku-
piectwo krakowskie celem uczczenia pamięci zmarłego Podstar-
szego zamknęło na znak żałoby sklepy w dzień pogrzebu t. j.
dnia 8 stycznia 1908 r. od godziny wpół do 2-giej do wpół do 6-tej.

Dnia 16 sierpnia 1908 roku rozstał się z tym światem ś. p.
Stanisław Przybylski, właściciel handlu artykułów religijnych
w Rynku, od 19 października 1893 r. członek Kongregacyi ku-
pieckiej, urodzony w Raciechowicach w Galicyi dnia 3 czerwca
1855 r., w Krakowie odbywa praktykę handlową i pracuje jako
pomocnik. W roku 1889 zakłada handel artykułów religijnych
i przyborów kościelnych, który zapobiegliwością i pracą z bie-
giem czasu rozwinął i rozszerzył.

Zamknięcie funduszu żelaznego Kongregacji kupieckiej z d. 31 grudnia 1908.

P R Z Y C H Ó D	Kor.	h.	Kor.	h.	R O Z C H Ó D	Kor.	h.
Saldo z r. 1907		22			Zrealizowano wylosowane		
Zakupione kor. 2000 4% list.			57099		kor. 2000 4% Oblig. prop.		2000
zast. banku krajowego . .		—	2000		Zrealizow. książeczki Kasy		9810
Przypis procentów od wkła-					Oszczędności m. Krakowa		36
dek w Kasie Oszczędności		14			Zrealizowano wylosowany		
m. Krakowa			81		los krakowski		40
Zakupiono kor. 10000 4%					Zrealizowano wylosowany		
listy zast. Banku kraj. . .		—	10000		kor. 200 4% pożycz. kraj.		200
Zakupiono kor. 300 4% listy					Zrealizowano kor 10000 4%		10000
zast. Banku kraj.			300		oblig. propin.		
Zakupiono kor. 200 4% listy					Stan funduszu żelaznego w d. 31 grudnia 1908		
zast. Banku kraj.		—	200		4% Pożyczka kraj.	8300	
Zakupiono kor. 10000 4%					4% listy zast. Banku kraj. .	28500	
listy zast. Banku kraj. . .		—	10000		4% listy Tow. kred. ziemsk.	11000	
Zakupiono kor. 300 4% listy					Lokacya hipot. na realności		
zast. Banku kraj.		—	300		1. spis. 119 Dz. III.	10000	
					1 sztuka losu krakowskiego	40	
Ogółem		36	79390		Ogółem		57840
							79890
							36

Kraków, dnia 31 grudnia 1908 r.

Podskarbi Kongr. kupieckiej :
R. c. *Wiktor Suski.*

Stan funduszu rezerwowego Kongregacyi kupieckiej
z dnia 31 grudnia 1908.

Książeczka wkładowa Banku kraj. L. 2648 kor. 854·19

Procent za rok 1908 „ 34·50 kor. **888·69**

Stan funduszu jubileuszowego Kongregacyi kupieckiej
z dnia 31 grudnia 1908.

Książeczka wkładowa Banku kraj. L. 2649 kor. 1468·10

Procent za rok 1908 „ 58 02 kor. **1526·12**

Stan funduszu wyborczego Kongregacyi kupieckiej
z dnia 31 grudnia 1908.

Książeczka Kasy O. m. Krakowa L. 202 892 kor. 278·79

Procent za rok 1908 „ 11·24 kor. **290·03**

Kraków, dnia 31 grudnia 1908.

Starszy Kongregacyi kupieckiej:

R. c. *Henryk Schwarz.*

Komisya kontrolująca:

Podskarbi:

Władysław Czarnek. Adolf Ryglicki.

R. c. *Wiktor Suski.*

Zamknięcie funduszu obrotowego za rok 1908.

L. porz.	P R Z Y C H Ó D	Kor.	L. porz.	R O Z C H Ó D	Kor.	h.
1	Pozostałość kasowa z r. 1907 . . .	1626	1	Zapomogi . . .	540	—
2	Kupony od papierów wartościow. . .	1691	2	Subwencye: Akad. handl. 1000 kor. „Kupiec polski” 250 „	2150	—
3	Procent od sumy hip. real. i spis. 119 Dz. III.	450	3	Kurs na międz. dla uczn. 900 „	300	50
4	Wpisowe członków	100	4	Zasilek na fundusz jubil. Kongr. Reprezentacya	270	70
5	Wkładki członków	1782	5	Zakupno listów zastawnych	287	32
6	Opłaty uczniów i wyzwolein pomocników	91	6	Podatek ekwiwalentowy	103	—
7	Subwencya Izby handl. na kursa niedzielne 1908	300	7	Utrzymanie Biura Kongr. kupieck. (pensya sekretarza, lokal biura, kursor, uchw. Og. Zgr. 2½ i Rady	1380	11
8	Różnica kursu przy kupnie papierów wartościowych	339	8	Utrzymanie biura pośredn. pracy (pomoc pisarska dod. za kierownictwo biura)	646	74
9	Sprzedaż losu krakowskiego	55	9	Wydatki kancel. (druk sprawozd., okólnik, kurend, portorya i inne)	331	10
10	Przychód z biura pośredn. pracy	526		Saldo	999	93
11	Procent od bieżącego funduszu	46		Ogółem	7009	40
	Ogółem	7009				

Kraków, dnia 31 grudnia 1908 r.

Komisya kontrolująca:

Władysław Czarnek. Adolf Ryglicki.

Starszy Kongr. kupieckiej:

R. c. Henryk Schwars.

Podskarbi:

R. c. Wiktor Suski.

SPRAWOZDANIE

BIURA POŚREDNICTWA PRACY

PRZY KONGREGACYI KUPIECKIEJ

ZA CZAS OD 1. STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 1908 ROKU.

I. Zgłoszenia firm o dostarczenie pomocników różnych kategorii:

Wpłynęło	93	
Wycofane	33	
Pozostało firm	60	
Dostarczono	43	71·66%
Pozostało w ewidencji	17	

II. Zgłoszenia firm o dostarczenie uczniów:

Wpłynęło	91	
Wycofano	28	
Pozostało w ewidencji firm . . . :	63	
Dostarczono	48	76·19%
Pozostało w ewidencji firm	15	

III. Zgłoszenia pomocników różnej kategorii o posady:

Wpłynęło	239	
Wycofano	87	
Pozostało zgłoszonych	153	
Umieszczono	43	28·11%
Pozostało w ewidencji	110	

IV. Zgłoszenia praktykantów (uczniów) o umieszczenie :

Wpłynęło	109	
Wycofano	30	
Pozostało zgłoszonych	79	
Umieszczono	48	60·75%
Pozostało w ewidencji	31	
Ogółem wpłynęło wszystkich zgłoszeń	532	
Wycofano	177	
Pozostało zgłoszeń	355	
Załatwiono ze skutkiem	183	
Pozostaje w ewidencji zgłoszeń	173	
Załatwiono więc ze skutkiem 51·26% wszystkich.		

W ciągu pięcioletniego istnienia Biura pośrednictwa t. j. od 1 lutego 1904 do 31 grudnia 1908 na 1453 zgłoszeń załatwiono ze skutkiem pomyślnym 866, co stanowi 59·60%.

Korespondencyi w sprawach pośrednictwa w roku ubiegłym 1908 wpłynęło i wysłano 1271, stron o różne informacje przyjęto w Biurze około 1200.

Nadmieniamy, że w sprawozdaniu zgłoszeń załatwionych, podajemy te tylko firmy, które o przyjęciu ucznia lub pomocnika Biuro zawiadomiły i przepisana regulaminem takse uiszczyły. Cyfra zatajonych przyjęć, zwłaszcza na prowincyi w stosunku do roku 1907 wcale się nie zmniejszyła.

Liczba zgłoszeń uczniów w roku ubiegłym podniosła się w stosunku do roku 1907 o 23, lecz mało zgłaszających się posiada minimum wykształcenia szkolnego t. j. 2 klasy szkół średnich; wielu znacznie przekroczyło wiek, w jakim wstępuje się u nas do praktyki t. j. 16 rok życia, stąd trudności w ich umieszczeniu.

Coraz więcej użalają się firmy na brak sił rutynowanych i pomocników którzyby mogli wykazać się więcej niż dwuletnim pobytem w jednym handlu. W działach żelaznym, bławatnym — pomocników zupełny brak i tych ściągają się z innych dzielnic Polski.

Dochód brutto z biura Kongregacyi kupieckiej w kwocie 526 kor. 60 h., przelano do kasy Kongregacyi kupieckiej. Efekt pieniężny nieznaczny — wobec niesłychanie niskich opłat uiszczanych przez firmy miejscowe, bo za dostarczenie ucznia 2 kor., a za pomocnika 4 kor.

Biuro zmuszone jest odpowiadać wielu firmom na korespondencye z żądaniem udzielenia informacji lub wskazówek w różnych sprawach, nieraz z pośrednictwem żadnego związku niemających, które zabierają czas bez jakiegokolwiek dla Biura korzyści.

Biuro nie dysponuje żadnym funduszem na reklamę i ogłoszenia, w wielu wypadkach niezbędnie potrzebnych, czy to w interesie ściągnięcia większej liczby zgłoszeń firm jako klienteli, czy też odszukania drogą anonsu w dziennikach potrzebnych pomocników z pewnych działów handlowych, których w swych zgłoszeniach Biuro może nie posiadać w danej chwili, ale powinno ich znaleźć i firmom zgłaszającym się dostarczyć. Komisya przedłoży niebawem stosowne wnioski, mające na celu ulepszenia i zarazem rozszerzenie działalności Biura pracy.

W Krakowie, dnia 31 grudnia 1908.

Komisya delegowana przez Radę Kongregacyi kupieckiej: *Gustaw Reim, Jan Kwiatkowski, Zygmunt Ziembicki.*

Członkowie Kongregacji kupieckiej

piastujący godności i urzędy obywatelskie, tudzież reprezentujący
stan kupiecki m. Krakowa w różnych instytucjach.

W Sejmie krajowym:

JWP. Jan Kanty Federowicz, poseł m. Krakowa.

W Radzie miasta Krakowa:

I. Wiceprezydent miasta: JWP. Dr Henryk Szarski. *Radcy miejscy:* WPP. Jan Godzicki; Jan Kanty Federowicz; Józef Jawornicki; radca cesarski August Porębski; radca ces. Henryk Schwarz i radca cesarski Wiktor Suski.

W Izbie handlowej i przemysłowej:

Wiceprezes Izby: WP. Jan Kanty Federowicz. *Członkowie stanu handlowego:* WPP. Józef Jawornicki; radca cesarski Henryk Schwarz i Dr Henryk Szarski.

W Trybunale handlowym:

Flachowi sędziowie obywatelscy (asesorzy) Radcy cesarscy: Jan Kanty Federowicz, Herman Fritsch, August Porębski, Dr Adam Prażmowski, Wiktor Suski, Leon Schiller, Karol Krupiński, Jan Józef Fischer, Zdzisław Zdanowicz.

W Kuratoryi Akademii handlowej:

Delegaci Kongregacyi kupieckiej: Wiceprezes Kuratoryi Dr Henryk Szarski i Józef Jawornicki.

W Kasie oszczędności miasta Krakowa:

Członkowie Wydziału wielkiego: WPP. Jan Kanty Federowicz; Józef Jawornicki; Dr Henryk Szarski i radca cesarski Henryk Schwarz.

W Kasie oszczędności powiatowej w Krakowie:

Jako członkowie Wydziału: WPP. Władysław Fischer, Józef Jawornicki i Dr Henryk Szarski.

Tamże w Komitecie cenzorów:

WPP. Józef Jawornicki; radca cesarski August Porębski; radca cesarski Henryk Schwarz; radca cesarski Leon Schiller.

W Filii Banku austriacko-węgierskiego:

Jako cenzorowie: WPP. radca cesarski Herman Fritsch; Józef Jawornicki; radca cesarski August Porębski; radca cesarski Henryk Schwarz i Dr Henryk Szarski.

W Filii Banku krajowego:

Członkowie Komitetu nadzorczego: WPP. Jan Kanty Federowicz i Dr Henryk Szarski.

W Towarzystwie wzajemn. ubezpieczeń w Krakowie:

Zastępca dyrektora: WP. Józef Jawornicki.

W Spółce fakturowej przy filii Banku krajowego:

Delegatem Kongregacyi kupieckiej do Wydziału: WP. Jan Kwiatkowski.

SPIS CZŁONKÓW

KONGREGACYI KUPIECKIEJ STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA

w roku 1908.

Członkowie honorowi:

1. Władysław Fischer, były Podstarszy Kongregacyi kupieckiej i Prefekt Archikonfraterni kupieckiej u św. Barbary.

Członkowie czynni:

2. Aksman Leopold.
3. Angrabajtis Józef.
4. Barberowski Ferdynand.
5. Barberski Jakób.
6. Biasion Alfred.
7. Bilewski Władysław.
8. Bilikiewicz Bolesław.
9. Birtus Stanisław.
10. Bochnak Władysław.
11. Bujański Wawrzyniec.
12. Ciechanowski Wawrzyniec.
13. Chronowski Jaxa Eustachy.
14. Czarnek Władysław.
15. Dekorde Gabryel.
16. Dutkiewicz Marceli, radca Kongregacyi kupieckiej.
17. Ekier Jan.
18. Erker Jan.

19. Federowicz Jan Kanty, radca miejski, radca Kongregacyi kupieckiej, poseł na Sejm krajowy, asesor Trybunału handlowego, wiceprezes Izby handlowej i przemysłowej.
20. Fenz Wilhelm.
21. Fischer Jan Józef, asesor Trybunału handlowego.
22. Fischer Jan.
23. Frass Antoni.
24. Froncz Anastazy.
25. Fritsch Herman, radca cesarski, asesor Trybunału handlowego, członek Rady cłowej.
26. Gawlas Wincenty.
27. Godzicki Jan, radca miejski i radca Kongregacyi kupieckiej.
28. Gralewski Antoni.
29. Grigar Ferdynand.
30. Grosse Juliusz, radca cesarski.
31. Hanke Józef.
32. Jadowski Piotr.
33. Jakubowski Jan.
34. Jawornicki Józef, radca miejski, zast. Dyrektora Tow. wzaj. ubezpiecz., członek Izby handl. i przem., radca Kongr. kupieck.
35. Janeczek Wacław.
36. Karliński Stanisław.
37. Krupiński Karol, radca cesarski, radca Kongregacyi kupieck. asesor Trybunału handlowego.
38. Kuczmierczyk Józef.
39. Kulczyński Zygmunt.
40. Kurkiewicz Julian.
41. Kusz Ferdynand.
42. † Kwiatkowski Jan, radca ces., radca miejski, czł. Izby handl. i przemysł., asesor Tryb. handl., Podstarszy Kongr. kupieck.
43. Kwiatkowski Jan, asesor Tryb. handl., radca Kongr. kupieck.
44. Launer Władysław Edward.
45. Lazar Ludwik.
46. Lenert Franciszek.
47. Leśniowski Waleryan.
48. Lisowski Karol.
49. Lisowski Kazimierz.
50. Lisowski Agenor.
51. Łysakowski Stanisław.
52. Macharski Franciszek, c. k. Dostawca nadworny, kawaler król. orderu Gwiazdy Rumunii, radca Kongr. kupieckiej.
53. Mackiewicz Łukasz.
54. Mildner Konstanty.

55. Nagel Jan.
56. Neuwert Stanisław.
57. Niesiołowski Kazimierz.
58. Nikiel Stanisław.
59. Nodzeński Michał.
60. Olszowski Wojciech:
61. Orzechowski Kazimierz.
62. Porębski August, radca cesarski, asesor Tryb. handlowego, prezes Stowarzyszenia Kupców i młodzieży handlowej, radca Kongregacyi kupieckiej.
63. Dr Prażmowski Adam, radca ces., asesor Tryb. handl., dyr. Związku handl. Kółek roln., kaw. orderu Franciszka Józefa.
64. † Przybylski Stanisław.
65. Raczyński August.
66. Rajal Franciszek.
67. Reim Gustaw, radca Kongregacyi kupieckiej.
68. Ripper Hugo.
69. Różecki Roman.
70. Rudnicki Józef.
71. Ryglicki Adolf.
72. Skalski Zenon.
73. Skórczewski Adolf.
74. Skórczewski Władysław.
75. Smidowicz Eugeniusz.
76. Sobolewski Ignacy, radca cesarski.
77. Siekacz Antoni.
78. Suski Wiktor, radca cesarski, radca miejski, asesor Trybunału handlowego, Podskarbi Kongregacyi kupieckiej.
79. Sykutowski Leon.
80. Schiller de Schildenfeld Leon, radca cesarski, radca Kongregacyi kupieckiej, asesor Trybunału handlowego, wiceprezes Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej.
81. Schwarz Henryk, radca cesarski, Starszy Kongregacyi kupieckiej, radca miejski, członek Izby handlowej i przemysłowej, prezes Towarzystwa Dobroczynności.
82. Schwarz Leon.
83. Dr Szarski Henryk, I. Wiceprezydent miasta, radca Kongr. kupieckiej, członek Izby handlowej i przemysłowej, członek Komisji nadzorczej Banku krajowego i t. d.
84. Szczurkowski Cyprian.
85. Tomaszewski Kamil.
86. Weber Ludwik.
87. Wentzl Jan Kanty.

88. Wieczorek Zygmunt.
89. Wojciechowski Ignacy.
90. Zajączkowski Kazimierz.
91. Zajączkowski Władysław.
92. Zajączek Franciszek.
93. Zegadłowicz Antoni.
94. Zelt Antoni.
95. Zdanowicz Zdzisław, radca cesarski, asesor Tryb. handl.
96. Ziembicki Zygmunt.
97. Zimler Jan.

Członkowie uczestnicy:

98. Adelmanowa Helena.
99. Barberowska Karolina.
100. Bielakowa Emilia.
101. Hildowa Amalia.
102. Kretschmerowa Adela.
103. Madejska Marya.

Członkowie nieczynni:

104. Goebel Stanisław.

**STARSZY
KONGREGACYI KUPIECKIEJ
STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA**

zawiadamia Szanownych Członków, że w myśl postanowienia
§. 22 statutu **odbędzie się w Niedzielę dnia 7-go marca**
1909 r. o godzinie 3 po południu

**OGÓLNE ZGROMADZENIE
KONGREGACYI KUPIECKIEJ**

w sali posiedzeń Rady miejskiej na ratuszu krakowskim.

W razie niezebrania się wymaganego statutem kompletu,
odbędzie się zgodnie z §. 23 ust. 2, **tego samego dnia**
w godzinę później t. j. o godz. 4 po południu

POWTÓRNE OGÓLNE ZGROMADZENIE
bez względu na ilość obecnych członków.

Na porządku dziennym:

1. Odczytanie protokołu z Ogólnego Zgromadzenia z dnia 23 Lutego 1908 r.
2. Odczytanie nadeszłych pism.
3. Sprawozdanie Rady Kongregacyi za rok 1908 *).
4. Sprawozdanie Komisji Kontrolującej z wnioskiem o udzielenie absolutoryum Podskarbiemu.
5. Sprawozdanie Komisji Biura pracy.
6. Budżet na rok 1909.
7. Wybory Starszego, Podstarszego, Podskarbiego i Rady.
8. Przyjęcie nowych członków.
9. Wnioski.

W izbie kupieckiej na ratuszu krakowskim dnia 20 lutego 1909 r.

Radca cesarski:

Henryk Schwarz.

*) Sprawozdanie za rok 1908 dołącza się.

